

Stanovisko

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR
k podkladovým materiálům na 131. Plenární schůzi RHSD dne 12. září 2016

1.1 Návrh zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2017 včetně rozpočtové dokumentace

A/ OBECNĚ

KZPS ČR:

- hodnotí kladně nárůst prostředků na VVI zejména v oblasti aplikovaného výzkumu a vývoje, což je nezbytná nutnost i pro plnění základních opatření v „Akčním plánu pro MSP“ související s realizací změn struktury výroby. Pro další růst ekonomiky části těchto podniků je nutno přejít ze zakázek typu práce ve mzdě a dílčích subdodávek pro zahraničí i tuzemské odběratele na samostatné zakázky s vyšší přidanou hodnotou a samostatných finálních výrobků. Jedině tak je možno zachovat ekonomický růst včetně růstu mezd;
- kladně hodnotí posílení rozpočtu pro oblast dopravy a výstavbu infrastruktury, která je ale ve velké části závislá na urychlení přípravy staveb a povolovacích procesů (stavební zákon, RIA apod.), což by měla vláda pravidelně vyhodnocovat a řešit;
- pozitivně hodnotí i zajištění nástrojů směřujících k podpoře exportu;
- podporuje přijatá opatření související s digitalizací;
- postrádáme úspory v oblasti státní správy, z rozpočtu vyplývá pouze navyšování počtu pracovníků ve všech oblastech;
- rovněž plošné zvyšování mezd bez jakýchkoliv přínosů považujeme za špatné a nepřinášející potřebné zlepšení v úrovni a činnosti státní správy, která by měla mj. servisem pro zaměstnavatelskou sféru;
- některé příjmy státního rozpočtu (např. výnosy z EET a KH) považujeme za vysoce optimistické až nereálné.

B/ KULTURA

Vláda se ve svém programovém prohlášení zavázala přiblížit výši rozpočtu pro oblast kultury k 1 % celkového objemu státního rozpočtu. Vládní závazek z programového prohlášení tak není dosud naplněn, neboť aktuální návrh představuje pouze 0,67 % z celkového objemu státního rozpočtu.

V návrhu státního rozpočtu je sice kapitola Ministerstva kultury meziročně navýšena o 700 mil. Kč, ale většina navýšených prostředků je určena pro zajištění platového růstu v příspěvkových organizacích ministerstva.

Podpora živého umění naopak v navrhovaném rozpočtu meziročně klesá o 46 mil. Kč, z 688 mil. v roce 2016 na 642 mil. Kč pro rok 2017. Takto navržený rozpočet kapitoly 334 Ministerstva kultury neumožňuje platový růst v oblasti živého umění. Regionální divadla či orchestry mohou očekávat stejnou či dokonce nižší podporu. Sliby refundace, resp. zajištění zdrojů pro platový nárůst ve veřejných službách dosud nebyly naplněny, stejně jako závazek vlády na aproximaci celkové výše kapitoly 334 k 1 % celkového objemu státního rozpočtu.

Plně podporujeme nadpožadavek Ministerstva kultury ve výši 0,42 mld. Kč, který bude uplatněn v rámci jednání vlády ČR o návrhu státního rozpočtu. Tato částka je zcela nezbytná pro realizaci platového růstu v tomto segmentu o 5 %.

Tento nadpožadavek představuje navýšení podpory živého umění o 360 mil. Kč a kulturních aktivit o 60 mil. Kč.

Program státní podpory profesionálních divadel, stálých symfonických orchestrů a pěveckých sborů

- *navýšení o 360 mil. Kč*

Program je systémovým řešením státního podílu na rozvoji profesionálních divadel, profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů v České republice na principu sdružování finančních prostředků obcí, krajů a státu. Cílem Programu je podporovat profesionální divadelní a koncertní tvorbu, která má celostátní význam, podporovat novou tvorbu, mladé umělce, programy pro děti a mládež, dále posilovat prestiž české kultury v zahraničí a umožnit rovný přístup občanů ke kulturnímu bohatství. Dotace jsou poskytovány významným regionálním kulturním institucím, s výjimkou příspěvkových organizací zřizovaných státem a hlavním městem Prahou. Program je založen na vícezdrojovém financování, kdy největší podíl zpravidla nesou obce, v nichž tělesa působí, regionální činnost je dotována krajem, a stát podporuje ty činnosti, které mají celostátní či mezinárodní význam, a ty, které vedou k uměleckému rozvoji divadla či hudby.

Program státní podpory profesionálních divadel, stálých symfonických orchestrů a pěveckých sborů, který je realizován na základě usnesení vlády č. 902 ze dne 10. září 2003, je dlouhodobě podfinancován. Koncepce Státní kulturní politiky na léta 2015 - 2020. Příkaz ministra kultury č. 13/2014, kterým se stanoví úkoly k naplnění Programového prohlášení vlády podle usnesení vlády č. 96/2014, přepokládá prostředky v celkové výši 200 mil. Kč ročně. Na základě prohlášení Rady hospodářské a sociální dohody je veřejně deklarováno navýšení až na alokaci prostředků ve výši 430 mil. Kč. Nedosažení dostatečné výše v daném Programu může znamenat paralyzování specifické struktury kulturních průmyslů na regionální a nadregionální úrovni a ztráty konkurenceschopnosti obsažených těles.

Kulturní aktivity

- navýšení o 60 mil. Kč

Zvýšené výdaje na danou oblast podpory vychází z usnesení vlády č. 415 ze dne 11. května 2016, kdy byl schválen Program státní podpory festivalů profesionálního umění. Stalo se tak po několikaletém úsilí Ministerstva kultury konsolidovat požadavky organizátorů velkých festivalů profesionálního umění, kdy proti sobě stály velké festivalové akce (cílicí na široké publikum, s vysokými celkovými náklady, značnou mírou soběstačnosti a potenciálem k získávání alternativních zdrojů financování) a nízkorozpočtové akce určené pro odbornou veřejnost (na finanční podpoře ze strany státu v naprosté většině případů existenčně závislé). Ministerstvo kultury proto přistoupilo ke koncepčnímu řešení v podobě samostatného Programu primárně určeného pořadatelům velkých festivalových akcí. Existence samostatného Programu měla jednak přispět k větší transparentnosti při hodnocení jednotlivých projektů (podobné typy akcí budou posuzovány podle hodnotících kritérií, na kterých se v rámci přípravy koncepce Programu shodla odborná veřejnost), dále měla zajistit navýšení výsledných dotací - podmínkou otevření Programu byla alokace minimálně 110 mil. Kč v rozpočtu Ministerstva kultury.

C/ SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Podpora poskytovatelů sociálních služeb se řadí mezi priority vlády ČR a je to patrné z většiny kroků vlády v tomto volebním období. I přes zvýšenou vládní podporu se nedaří změnit každoročně se opakující situaci, kdy je ve státním rozpočtu určena na financování sociálních služeb částka, o které se veřejně ví, že je nedostatečná a podhodnocená. Důsledkem jsou nedostatečné výše dotací jednotlivým poskytovatelům sociálních služeb v regionech. Tuto situaci posléze v průběhu rozpočtového roku musí vláda, resp. Ministerstvo práce a sociálních věcí řešit dalším navyšováním této položky státního rozpočtu.

V aktuálním návrhu státního rozpočtu je pro nedávkové transfery, resp. pro účely dotací poskytovatelům sociálních služeb navrhována částka 8,6 mld. Kč, tedy částka odpovídající schválenému rozpočtu pro rok 2016. Přitom vláda byla nucena v průběhu roku 2016 navýšit tuto položku rozpočtu na 9,2 mld. Kč. Ministerstvo práce a sociálních věcí je na jednání vlády o státním rozpočtu připraveno vznést nadpožadavek a požadovat celkově na dotace pro poskytovatele sociálních služeb 9,3 mld. Kč.

Pokud by nebyl akceptován požadavek Ministerstva práce a sociálních věcí na konečnou výši této položky rozpočtu (9,3 mld. Kč), dojde pro poskytovatele sociálních služeb k nepřijatelnému meziročnímu snížení o 0,6 mld. Kč.

To by znamenalo snížení dostupnosti sociálních služeb způsobené odchodem některých poskytovatelů ze sítě sociálních služeb, která je paradoxně v současné době vystavena stále zvyšující se poptávce zejména ze strany seniorů. Pravděpodobně dojde také k eskalaci personálních problémů, které jsou obdobné jako v oblasti zdravotnictví a které již v této chvíli obtížně zaměstnavatelé v sociálních službách řeší. Je třeba zdůraznit, že při průměrném platu pečovatelek 16.000,- Kč měsíčně nejsou poskytovatelé sociálních služeb jako zaměstnavatelé na trhu práce konkurenceschopní. Pokud vláda myslí svou snahou zajistit platový růst o 5 % vážně, bude muset akceptovat nadpožadavek Ministerstva práce a sociálních věcí, tj. schválit navýšení o 0,7 mld. Kč.

9,7 mld

1.2 Dávky nemocenského pojištění

Jsme přesvědčení, že nejlépe variantou je zachování stávajícího řešení. Nedomníváme se, že by v poslední době došlo k tak zásadním změnám, které by odůvodnily takovéto návrhy.

Zavedení karenční doby pomohlo snížit pracovní neschopnost, zejména v případech krátkodobé pracovní neschopnosti.

Při hodnocení možných dopadů jednotlivých variant jsme toho názoru, že je třeba vycházet z následujících premis:

1. Čím nižší mzda, tím je větší tendence k pracovní neschopnosti – obecně je značně problematické vycházet z průměrné mzdy. Je velmi obtížné si ověřit reálný dopad nabízených variant, zejména reálnost přiměřenosti snížení nemocenského pojištění placeného zaměstnavatelem. Obava z negativních dopadů pro zaměstnavatele.
2. Nižší mzdy mají většinou zaměstnanci ve výrobě, službách, apod.
3. Pokud dojde ke zrušení karenční doby, nebo k jakémukoliv z uvedených variant, povede to ke **zvýšení pracovní neschopnosti** / zejména krátkodobé/ a to především u výše uvedených profesí.
4. Dopad na ekonomiku a konkurenceschopnost tuzemských firem a tím zpětně i na zaměstnance.

Závěr:

- 1) rozhodně ponechat stávající úpravu
- 2) zavést v době co nejkratší elektronické pracovní neschopenky
- 3) doporučujeme jednat o změně podmínek dlouhodobé nemocnosti a zvýšení náhrad mzdy 60% do 30 dní, 66 % do 60 dní a 72% od 61 dne

Dále ve vztahu OSVČ:

Dle současné právní úpravy nepřísluší zaměstnanci v případě nemoci v období prvních tří dnů nemocenské a od čtvrtého do čtrnáctého kalendářního dne dostává od zaměstnavatele náhradu za dočasnou pracovní neschopnost splatnou v nejbližším výplatním termínu zaměstnavatele. Od 15 kalendářního dne dostává nemocenské dávky od ČSSZ. Zaměstnanec **nemá stanovenou tříměsíční čekací dobu**, kdy platí pojistné, tak jako to má osoba samostatně výdělečně činná.

Naopak osobě samostatně výdělečně činné v případě nemoci **nepřísluší** nemocenské prvních 14 kalendářních dnů. Od 15 kalendářního dne dostává nemocenské dávky od ČSSZ, a to **pouze v případě, že alespoň tři měsíce před tím, platil pojištění.**

Ústavní soud se v roce 2012 zabýval přípustností karenční doby v kontextu právní úpravy platné od roku 2009 z hlediska ústavněprávní konformity, a to k návrhu skupiny poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na její zrušení a tentokrát **dospěl k závěru, že karenční doba v délce 3 dnů a s ní související výpadek příjmů je sice**

určitým zásahem do příjmů dotčených osob, **avšak nejde o takový zásah, který by onemocněným osobám okamžitě znemožnil dosažení hmotného standardu postačujícího k vedení důstojného života; a dočasně neschopné nevystavuje „bezvýchodné situaci“.**

Ústavní soud ani zákonodárci po dlouhou dobu neřešili a neřeší situaci osob samostatně výdělečně činných, kterým **nepřísluší nemocenské prvních 14 kalendářních dnů. Tyto osoby naopak může nemoc vystavit do „bezvýchodné situace“, protože na rozdíl od zaměstnanců, kterým po návratu po nemoci do pracovního procesu, musí zaměstnavatel zachovat pracovní místo a platit mzdu, osoba samostatně výdělečná činná, může ztratit zakázky a tím přijít o obživu. Žádáme proto o narovnání tohoto dlouhodobě nerovného stavu, t.zn.: Ponechat současnou karenční dobu zaměstnanců a obdobně zavést karenční dobu i pro osoby samostatně výdělečně činné.**

Proto s návrhem na zrušení karenční doby nesouhlasíme.

Další aktuální stanoviska:

A) Dopad zvýšení minimální mzdy na situaci systému spotřebních družstev

Usilovná snaha odborů o pravidelné zvyšování minimální mzdy představuje nečekanou a velmi závažnou hrozbu, jejíž reálnou existenci si představitelé odborů patrně neuvědomují. Stávající systém totiž zcela dehonestuje zaměstnance se zkrácenými pracovními úvazky. Tento fakt může v případě venkovských prodejen s potravinami vyústit až ve vážné ohrožení obchodní obslužnosti venkova.

Zvyšování minimální mzdy má mimořádně negativní vliv na ekonomiku zejména družstev Svazu českých a moravských spotřebních družstev, působících především ve venkovském prostředí. Značná část jejich prodejen je v malých obcích, kde představují jedinou srovnatelnou obchodní obslužnost pro obyvatelstvo. Již v současné době je tato síť prodejen (často jednomístných) převážně ztrátová a je udržována za cenu částečných pracovních úvazků zaměstnanců. Negativní vliv zvyšující se minimální mzdy je přitom na tuto skutečnost rozhodující.

Proto se Svaz českých a moravských spotřebních družstev obrátil na členská družstva se žádostí o vyčíslení dopadů minimální mzdy na síť prodejen spotřebních družstev a dále na uzavřené pracovní poměry.

Dle provedeného průzkumu :

1. Vliv současné minimální mzdy

V roce 2016 se očekává uzavření 50 až 52 prodejen a dojde k ukončení pracovního poměru cca s 68 zaměstnanci. Naprostá většina těchto prodejen je jednomístných.

2. Vliv předpokládaného zvýšení minimální mzdy (cca 11.tis.Kč a více)

V roce 2017 se očekává uzavření cca 64 prodejen a dojde k ukončení pracovního poměru s cca 85 zaměstnanci. I v tomto případě se jedná většinou o jednomístné prodejny.

Kromě tohoto zásadního dopadu bude pokračovat **zvyšování počtu zkrácených pracovních úvazků, jejichž počet je k dnešnímu dni 2692.**

Závěrem je třeba konstatovat, že v prostředí spotřebních družstev vede zvyšování minimální mzdy (které je obecně charakterizováno jako sociální opatření) k pravému opaku - k negativním dopadům na zaměstnance spotřebních družstev – jejich propouštění, vlivem uzavírání prodejen, případně ke snižování jejich výdělků v důsledku zkracování pracovních úvazků a následně s dopadem na sociální situaci jejich rodin.

Dalším (následným) velmi negativním důsledkem je zhoršování obchodní obslužnosti venkovského obyvatelstva, jednoho z důležitých prvků kvality života na venkově.

V Praze dne 12. září 2016

Jan Wiesner
prezident